

УДК 658:65.01:005.591.452:621

ОЦІНЮВАННЯ ГУДВІЛУ ОБ'ЄДНАННЯ ПІДПРИЄМСТВ: МЕТОДИЧНИЙ АСПЕКТ

Линенко А.В., к.е.н., доцент

*Запорізький національний університет
Україна, 69600, м. Запоріжжя, вул. Жуковського, 66*

konf.econom.znu@gmail.com

У статті визначено джерела потенційних переваг від об'єднання вітчизняних машинобудівних підприємств, які зумовлюють формування позитивного гудвілу інтегрованого бізнес-формування. Проаналізовано визначення гудвілу в національних і міжнародних нормативно-правових актах. З'ясовано, що Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств» і Податковий кодекс України містять дещо різні визначення гудвілу. Так, у першому документі йдеться про справедливу вартість, а в другому – про ринкову ціну. До того ж, Міжнародний стандарт фінансової звітності 3 «Об'єднання бізнесу» регламентує зовсім інший підхід до визначення гудвілу як активу, що втілює у собі майбутні економічні вигоди від об'єднання підприємств. Отже, доведено необхідність трансформації порядку обліку гудвілу об'єднань підприємств з метою гармонізації національних і міжнародних правових норм, що розширить можливості участі українських підприємств в об'єднаннях транснаціонального рівня, відкриваючи доступ до глобальних ринків капіталу, ресурсів і збуту продукції. Узагальнено та систематизовано існуючі методичні підходи, що можуть бути застосовані для оцінювання гудвілу об'єднання підприємств як на поточний момент, так і на довгострокову перспективу. Виявлено особливості застосування різних методів у межах дохідного, витратного та ринкового підходів до визначення вартості гудвілу об'єднання підприємств. Визначено переваги та недоліки кожного з цих методів для підвищення об'єктивності результатів аналітичної роботи та більш точного оцінювання величини гудвілу інтегрованих бізнес-формувань. Окреслено перспективи подальшого дослідження, що полягають в апробації та вдосконаленні методичних підходів до оцінювання гудвілу об'єднання підприємств.

Ключові слова: гудвіл, ділова репутація, економічні вигоди, ефективність, методичний підхід, об'єднання підприємств, оцінювання.

ОЦЕНКА ГУДВИЛЛА ОБЪЕДИНЕНИЯ ПРЕДПРИЯТИЙ: МЕТОДИЧЕСКИЙ АСПЕКТ

Линенко А.В., к.э.н., доцент

*Запорожский национальный университет
Украина, 69600, г. Запорожье, ул. Жуковского, 66*

В статье определены источники потенциальных преимуществ от объединения отечественных машиностроительных предприятий, обуславливающих формирование положительного гудвилла интегрированного бизнес-формирования. Проанализированы определения гудвилла в национальных и международных нормативно-правовых актах. Выяснено, что Положение (стандарт) бухгалтерского учета 19 «Объединение предприятий» и Налоговый кодекс Украины содержат несколько отличные определения гудвилла. Так, в первом документе речь идет о справедливой стоимости, а во втором – о рыночной цене. К тому же, Международный стандарт финансовой отчетности 3 «Объединение бизнеса» регламентирует совсем иной подход к определению гудвилла как актива, воплощающего в себе будущие экономические выгоды от объединения предприятий. Таким образом, доказана необходимость трансформации порядка учета гудвилла объединений предприятий с целью гармонизации национальных и международных правовых норм, что расширит возможности участия украинских предприятий в объединениях транснационального уровня, открывая доступ к глобальным рынкам капитала, ресурсов и сбыта продукции. Обобщены и систематизированы существующие методические подходы, которые могут быть применены для оценки гудвилла объединения предприятий, как на текущий момент, так и на долгосрочную перспективу. Виявлені особливості застосування різних методів в межах дохідного, затратного і ринкового підходів до визначення вартості гудвілла об'єднання підприємств. Визначено переваги та недоліки кожного з цих методів для підвищення об'єктивності результатів аналітичної роботи і більш точної оцінки величини гудвілла інтегрованих бізнес-формувань. Очерчены перспективы дальнейшего исследования, которые состоят в апробации и усовершенствовании методических подходов к оценке гудвилла объединения предприятий.

Ключевые слова: гудвилл, деловая репутация, экономические выгоды, эффективность, методический подход, объединение предприятий, оценка.

EVALUATION OF THE GOODWILL OF A BUSINESS COMBINATION: METHODICAL ASPECT

Lynenko A.V., Ph. D. in economics, associate professor,
Department of finance, banking and insurance

*Zaporizhzhya National University
Ukraine, 69600, Zaporizhzhya, Zhukovsky str., 66*

The article outline sources of potential benefits from the combination of domestic machine-building enterprises that lead to the formation of positive goodwill of integrated business formation. Analyzed the definition of goodwill in national and international legal acts. It was found that the Regulations (standard) accounting 19 «Business Combinations» and the Tax Code of Ukraine contains a somewhat different definition of goodwill. So, in the first document the question is about fair value, and in the second – about market price. In addition, the International Financial Reporting Standard 3, «Business Combinations» regulates a completely different approach to the determination of goodwill, as an asset that embodies the future economic benefits of the business combination. Thus, we have proved the need to transform the accounting for business combinations goodwill in order to harmonize national and international legislation that will expand opportunities for participation of Ukrainian companies in associations transnational level, providing access to global capital markets, resources and marketing. Generalized and systematized the existing methodological approaches that can be applied to evaluate the goodwill of the business combination as at the moment, and in long-term perspective. Defined the features of the application of different methods within the income, cost and market to determining the value of the goodwill of a business combination. Defined the advantages and disadvantages of each of these methods to improve the objectivity of the results of analytical work and more accurate assessment of the value of goodwill of integrated business units. Delineated the prospect for further research, which consist in approbation and improving the methodological approaches to the assessment of the goodwill of a business combination.

Key words: goodwill, economic benefits, efficiency, methodical approach, business combination, evaluation.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Процеси об'єднання бізнесу в умовах української економіки сьогодні є досить поширеними в різних галузях, у т.ч. серед машинобудівних підприємств. Унаслідок інтеграції для об'єднання підприємств забезпечуються можливості отримання конкурентних переваг, впровадження інноваційних технологій і підвищення економічної ефективності в цілому, тобто в результаті консолідації виникає позитивний гудвіл.

Проте при створенні об'єднання підприємств важливо об'єктивно оцінити вартість гудвілу інтегрованого формування як на поточний момент, так і на довгострокову перспективу. Сьогодні існує досить багато методичних підходів, які можуть бути застосовані для цих цілей, однак кожен із них має певні особливості, переваги та недоліки, що зумовлює необхідність їх ґрунтовного дослідження та актуальність означеної теми.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Проблемні питання визнання, ідентифікації, обліку й оцінки гудвілу при об'єднанні бізнесу, а також реформування українського законодавства щодо гудвілу відповідно до міжнародних правових норм були належним чином висвітлені в економічній літературі. Так, дослідниками, які зробили значний внесок у розвиток цієї актуальної теми, є О. Є. Іванов, Є. Є. Іонін, А. О. Касич, М. О. Клепакова, А. І. Корчемлюк, І. Л. Литвинчук, К. Ю. Саломатіна, Ю. А. Судин, Є. І. Ходаківський, Г. В. Циганенко, О. В. Черних та ін.

Іонін Є. Є. та Клепакова М. О. комплексно дослідили підходи до визначення гудвілу, вдосконалили класифікацію його видів і структурних компонентів [1]. Касич А. О. систематизувала теоретичні та методичні засади оцінки та обліку гудвілу підприємств [2].

Авторський колектив монографії, що вийшла друком за науковою редакцією Є. І. Ходаківського, репрезентував результати ґрунтовного дослідження різних проблемних питань щодо гудвілу корпоративних підприємств [3]. О. Є. Іванов та К. Ю. Саломатіна запропонували власну класифікацію методів економічної оцінки гудвілу підприємств, а також їх об'єднань [4].

Дослідник Судин Ю. А. проаналізувала фактори, методи оцінювання гудвілу підприємств та шляхи їх розвитку за сучасних умов [5]. У науковій статті Черних О. В. досліджені проблемні аспекти щодо сутності та оцінки гудвілу як нематеріального активу підприємства [6].

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ

Метою дослідження є систематизація методичних підходів до оцінювання гудвілу об'єднань підприємств, визначення особливостей їх застосування для інтегрованих бізнес-формувань, а також виявлення переваг і недоліків кожного з методів.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Сьогодні підприємства реального сектора економіки України, у т.ч. галузі машинобудування вимушені функціонувати в досить складних умовах ведення бізнесу. Інтеграція цих підприємств до об'єднань різних організаційних форм може надати їм цілу низку переваг або економічних вигод, які врешті сприятимуть формуванню позитивного гудвілу об'єднань підприємств. Можливі переваги від об'єднання підприємств наведено в табл. 1.

Таблиця 1 – Джерела потенційних вигод від об'єднання підприємств, які сприяють формуванню позитивного гудвілу

Переваги	Шляхи досягнення
Економія за рахунок ефекту масштабу, зниження витрат	Консолідація інформаційних потоків і бухгалтерських операцій, диверсифікація діяльності, оптимізація логістичних мереж об'єднання підприємств, зменшення питомих постійних витрат тощо
Зростання ринкової частки об'єднання підприємств	Забезпечення ідентифікації бренда об'єднання підприємств, посилення його впливу на ринку, усунення менш потужних конкурентів
Розширення асортименту продукції (товарів, робіт і послуг)	Поєднання технологічного ланцюга та забезпечення більш широкого асортименту продукції за рахунок вертикальної інтеграції, вдосконалення маркетингової стратегії
Вихід на нові ринки капіталу, ресурсів і збуту	Доступ до глобальних ринків капіталу, ресурсів і збуту продукції за рахунок участі українських підприємств в об'єднаннях транснаціонального рівня
Підвищення ефективності системи корпоративного управління	Вдосконалення системи корпоративного менеджменту внаслідок упровадження сучасних автоматизованих систем управління та засобів комунікації для підприємств – учасників об'єднання
Збільшення фінансового та операційного важелів	Активне захоплення нових ринкових ніш і проникнення в нові сфери бізнесу, більш раціональний розподіл витрат на виробництво та збут продукції, зростання рентабельності

Отже, визначені джерела потенційних переваг від об'єднання вітчизняних підприємств зумовлюють формування позитивного гудвілу інтегрованого бізнес-формування.

Незважаючи на достатнє опрацювання питань визнання та оцінювання гудвілу, поки що більшість підприємств, а також їх об'єднань не відображають у своїй фінансовій чи консолідованій звітності гудвіл. Річ у тім, що для його відображення має відбутися придбання підприємства. Крім того, при придбанні повинна бути встановлена різниця між фактичною вартістю придбання активів та їх справедливою чи ринковою вартістю [3].

Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств» [7] і Податковий кодекс України [8] містять дещо різні визначення гудвілу. Так, у першому документі йдеться про справедливу вартість, а в другому – про ринкову ціну. До того ж, Міжнародний стандарт фінансової звітності 3 «Об'єднання бізнесу» [9] регламентує зовсім інший підхід до визначення гудвілу як активу, що втілює в собі майбутні економічні вигоди від об'єднання підприємств (рис. 1).

Рис. 1. Визначення гудвілу в національних і міжнародних нормативно-правових актах

Отже, враховуючи ці невідповідності, порядок ідентифікації та обліку гудвілу об'єднань підприємств потребує трансформації для гармонізації положень національних і міжнародних нормативно-правових актів. Це зокрема розширить можливості участі українських підприємств в об'єднаннях транснаціонального рівня, відкриваючи доступ до глобальних ринків капіталу, ресурсів і збуту продукції.

Аналіз сучасної економічної літератури, зокрема [1–6], а також інших джерел дає підстави для висновку про різноманітність методів, які можуть бути використані для оцінювання гудвілу об'єднання підприємств, однак єдиної методологічної бази для цього на сьогодні не розроблено. Тому необхідно дослідити існуючі методи, які з певною умовністю систематизації можна згрупувати до дохідного, витратного та ринкового підходів, щоб визначити особливості їх застосування для оцінювання гудвілу об'єднання підприємств, виявити переваги та недоліки кожного з методів.

У табл. 2 наведено характеристику основних методів у межах дохідного підходу.

Таблиця 2 – Характеристика методів у межах дохідного підходу до оцінювання гудвілу об'єднання підприємств

Методи оцінювання	Особливості застосування (алгоритм розрахунку)	Переваги методу	Недоліки чи проблеми застосування
Доданої економічної цінності	Відношення різниці фінансового результату від операційної діяльності та процента на капітал до безризикової відсоткової ставки	За умови правильного розрахунку вихідних даних є досить простим у застосуванні	Основною вадою є проблематичність точного визначення процента на капітал
Поточної дисконтованої оцінки	Дисконтування чистого доходу об'єднання, зумовленого впливом позитивного гудвілу	Відносна простота отримання даних з консолідованої фінансової звітності	Складність виокремлення частини чистого доходу, що виникає завдяки гудвілу
Надлишкового прибутку (надлишкової рентабельності)	Дисконтування різниці між нормалізованим прибутком об'єднання та чистими скорегованими активами, помноженими на середньогалузеве значення рентабельності активів	Найбільш обґрунтований метод у межах дохідного підходу до оцінювання гудвілу об'єднання підприємств	Важкість визначення «середньогалузевої» рентабельності активів, якщо до об'єднання входять учасники з різних галузей економіки

Методи оцінювання	Особливості застосування (алгоритм розрахунку)	Переваги методу	Недоліки чи проблеми застосування
Надлишкових ресурсів	Вартість надлишкових ресурсів, яка визначається як різниця між відношенням чистого прибутку до середньогалузевої рентабельності активів та сукупними активами об'єднання, корегується на частку власного капіталу	Немає потреби визначати ставку дисконтування та відповідний горизонт прогнозування	Метод ґрунтується на припущенні, що гудвіл об'єднання генерується власним капіталом, тоді як у його формуванні беруть участь також і позикові кошти
За обсягом реалізації	Капіталізація чистого прибутку об'єднання за вирахуванням виручки з поправкою останньої на середньогалузеве значення мультиплікатора «прибуток/виручка»	Враховується взаємозв'язок прибутку з виручкою об'єднання підприємств	Коливання значення середньогалузевого мультиплікатора «прибуток/виручка» може суттєво вплинути на розрахунковий гудвіл
За собівартістю	Капіталізація чистого прибутку об'єднання за вирахуванням собівартості з поправкою останньої на середньогалузеве значення мультиплікатора «прибуток/собівартість»	Береться до уваги не лише величина надлишкового прибутку об'єднання підприємств, але і взаємозв'язок прибутку із собівартістю	Зміни значення середньогалузевої рентабельності виробництва можуть суттєво вплинути на розрахункову величину гудвілу
Податкового управління	Капіталізація фінансового результату від операційної діяльності, отриманого від нематеріальних активів	За наявності розрахованих чи затверджених у нормативах коефіцієнтів капіталізації є досить простим у застосуванні	По суті гудвіл прирівнюється до всіх нематеріальних активів, які вважаються джерелом надлишкового прибутку

Слід зазначити, що охарактеризований дохідний підхід включає достатньо багато методів, які передбачають оцінювання гудвілу об'єднання підприємств шляхом визначення фінансових результатів, які він зумовлює.

Утім методи надлишкових ресурсів, визначення гудвілу за обсягом реалізації, за собівартістю, а також податкового управління є модифікаціями методу надлишкового прибутку (надлишкової рентабельності). Крім того, до цієї групи методів можна віднести звільнення від роялті, експрес-оцінку й експертні методи [5].

Основною перевагою цієї групи методів є можливість визначення економічних вигод від позитивного гудвілу, що виникає внаслідок інтеграції, проте основний недолік полягає в складності точного встановлення горизонту прогнозування та отримання об'єктивних даних для розрахунку ставки дисконтування [4].

Табл. 3 містить дані щодо алгоритму розрахунку гудвілу за методами в межах витратного підходу, а також їх переваги та недоліки.

Таблиця 3 – Особливості, переваги та недоліки методів у межах витратного підходу до оцінювання гудвілу об'єднання підприємств

Методи оцінювання	Особливості застосування (алгоритм розрахунку)	Переваги методу	Недоліки чи проблеми застосування
Бухгалтерський	Визначення гудвілу як різниці між витратами на придбання об'єднання підприємств і сукупною вартістю його активів	Метод є достатньо простим у застосуванні, адже величина сукупних активів відображається в консолідованій фінансовій звітності	Ретроспективний характер оцінки, оскільки визначення величини гудвілу можливе лише після придбання об'єднання чи за приблизними оцінками
Вартості заміщення	Розрахунок суми витрат на створення об'єднання підприємств з урахуванням зносу на дату оцінювання	Можливість проводити оцінювання за ринковою ціною подібних бізнес-формувань	Певна приблизність розрахунків, адже кожне об'єднання підприємств має унікальні конкурентні переваги

Методи оцінювання	Особливості застосування (алгоритм розрахунку)	Переваги методу	Недоліки чи проблеми застосування
Капіталізації витрат на створення гудвілу	Капіталізація дисконтованих витрат на підвищення економічної ефективності об'єднання підприємств	Дає змогу визначити внутрішню собівартість гудвілу та виявити джерела його формування	Складність конкретного визначення переліку витрат, які формують гудвіл об'єднання підприємств
Метод вихідних витрат	Суть методу полягає в аналізі історичних витрат з урахуванням індексу зміни цін	Відносна простота застосування з використанням даних звітності	Не враховується вплив інноваційних процесів, які знецінюють нематеріальні активи об'єднання підприємств

Отже, основною перевагою витратного підходу та відповідних методів, які застосовуються для оцінювання позитивного гудвілу об'єднання підприємств, є можливість отримання необхідних даних про витрати з окремої та консолідованої фінансової звітності інтегрованого бізнес-формування.

Основний недолік означеної групи методів полягає в складності чіткого визначення переліку тих витрат, які безпосередньо спрямовані на формування гудвілу. До того ж, ринкова вартість може бути через низку причин не виправдано завищеною або ж заниженою, наприклад, унаслідок корупційної складової, що має місце в реаліях вітчизняної економіки.

У табл. 4 охарактеризований ринковий підхід як методичне підґрунтя визначення гудвілу інтегрованого бізнес-формування.

Таблиця 4 – Характеристика ринкового підходу до оцінювання гудвілу об'єднання підприємств

Методи оцінювання	Особливості застосування (алгоритм розрахунку)	Переваги методу	Недоліки чи проблеми застосування
Ринкової капіталізації	Визначення ринкової вартості об'єднання підприємств і порівняння з сукупними активами	Відносна простота застосування цього методу визначення вартості гудвілу об'єднання підприємств	Складності використання для непублічних об'єднань підприємств і важкість об'єктивного встановлення ринкової вартості
На базі котирування акцій об'єднання	Модифікація попереднього методу, що можлива для застосування, коли об'єднання є корпоративного типу	Офіційні котирування акцій дають змогу робити більш-менш об'єктивну оцінку гудвілу	Нерозвиненість фондового ринку суттєво знижує можливості застосування методу

Переваги групи ринкових методів можуть проявитися за умови розвитку фондового ринку, тоді як у протилежному випадку виникатимуть труднощі з підбором аналогів для об'єктивного визначення ринкової вартості об'єднання підприємств.

Кожне об'єднання підприємств є унікальним з властивими лише йому характеристиками, тому проведений аналіз методичних підходів до оцінювання гудвілу інтегрованих формувань дає можливість з урахуванням конкретних особливостей застосовувати ті чи інші методи, зважаючи також на інші фактори, що можуть або спростити, або ж ускладнити процес оцінювання.

Усі методи в межах дохідного, витратного та ринкового підходів передбачають, як правило, досить трудомісткі розрахунки, тому їх застосування в сучасних умовах для отримання точних результатів має супроводжуватися використанням інструментів економіко-математичного моделювання та автоматизованих систем обробки фінансової інформації про діяльність об'єднання підприємств. Також слід зазначити, що, на жаль, не всі дані відображені у звітності об'єднань підприємств або інших джерелах, тому розрахунки гудвілу в таких випадках передбачають застосування експертних оцінок, які завжди є дещо суб'єктивними.

ВИСНОВКИ

Отже, за міжнародними стандартами фінансової звітності гудвіл є активом, який втілює в собі майбутні економічні вигоди, що виникають від інших активів, придбаних в об'єднанні бізнесу, які неможливо індивідуально ідентифікувати та окремо визнати. Порядок ідентифікації гудвілу об'єднань підприємств потребує трансформації з метою гармонізації положень національних і міжнародних нормативно-правових актів. Це зокрема розширить можливості участі українських підприємств в об'єднаннях транснаціонального рівня, відкриваючи доступ до глобальних ринків.

Визначені в статті джерела потенційних переваг від об'єднання вітчизняних підприємств зумовлюють формування позитивного гудвілу інтегрованого бізнес-формування. Проте вартість гудвілу має бути об'єктивно оцінена, для чого застосовуються різні методичні підходи, основними з яких є дохідний, витратний і ринковий.

Основною перевагою групи методів у межах дохідного підходу є можливість визначення економічних вигод від позитивного гудвілу, що виникає внаслідок інтеграції, проте основний недолік полягає в складності точного встановлення горизонту прогнозування та отримання об'єктивних даних для розрахунку ставки дисконтування.

Ключовою перевагою витратного підходу та відповідних методів, які застосовуються для оцінювання позитивного гудвілу об'єднання підприємств, є можливість отримання необхідних даних про витрати з окремої та консолідованої фінансової звітності інтегрованого бізнес-формування. Основний недолік означеної групи методів полягає в складності чіткого визначення переліку тих витрат, які безпосередньо спрямовані на формування гудвілу. До того ж, ринкова вартість може бути через низку причин не виправдано завищеною або ж заниженою, наприклад, унаслідок корупційної складової, що має місце в реаліях вітчизняної економіки.

Переваги групи ринкових методів можуть проявитися за умови розвитку фондового ринку, тоді як у протилежному випадку виникатимуть труднощі з підбором аналогів для об'єктивного визначення ринкової вартості об'єднання підприємств.

Перспективи подальшого дослідження полягають в апробації шляхом проведення конкретних розрахунків й удосконаленні методичних підходів до оцінювання гудвілу об'єднання підприємств.

ЛІТЕРАТУРА

1. Іонін Є. Є. Гудвіл: підходи до визначення, класифікація та структура / Є. Є. Іонін, М. О. Клепакова // *Агросвіт*. — 2016. — № 1—2. — С. 27—31.
2. Касич А. О. Теоретичні та методичні основи оцінки та обліку гудвілу підприємства / А. О. Касич // *Науковий вісник Ужгородського університету* : Серія: Економіка. — Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2015. — Вип. 1 (45). — Т. 2. — С. 28—32.
3. Корчемлюк А. І. Гудвіл корпоративних підприємств : Монографія / А. І. Корчемлюк, І. Л. Литвинчук, Г. В. Циганенко ; наук. ред. Є. І. Ходаківський. — Житомир, 2013. — 160 с.
4. Саломатина Е. Ю. Классификация методов экономической оценки гудвила / Е. Ю. Саломатина, А. Е. Иванов // *Bulletin of the South Ural State University. Ser. Economics and Management*. — 2016. — Vol. 10. — №. 3. — pp. 26—36.
5. Судин Ю. Оцінка гудвілу: фактори, методи та шляхи розвитку / Ю. Судин // *European journal of economics and management*. — 2015. — Vol. 1. — Issue 2. — pp. 184—189.
6. Черних О. В. Сутність та оцінка гудвілу як нематеріального активу підприємства / О. В. Черних // *Стратегія і механізми регулювання промислового розвитку*. — 2012. — С. 195—203.
7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств», затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 7 липня 1999 р. № 163 : текст зі змін, станом на 9 серпня 2013 р. [Електронний ресурс] / Сайт Верховної Ради України. — Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0499-99>.

8. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI : текст зі змін. станом на 20 грудня 2016 р. [Електронний ресурс] / Сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
9. Міжнародний стандарт фінансової звітності 3 «Об'єднання бізнесу» [Електронний ресурс] / Сайт Верховної Ради України. — Режим доступу : http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/929_006.

REFERENCES

1. Ionin, Ye. Ye. and Klepakova, M. O. (2016), “Goodwill: approaches to definition, classification and structure”, *Agrosvit*, no. 1-2, pp. 27-31.
2. Kasy'ch, A. O. (2015), “Theoretical and methodological bases of valuation and accounting goodwill enterprise”, *Naukovyj visnyk Uzhgorods'kogo universy'tetu, Seriya: Ekonomika*, vol. 1(45), part 2, pp. 28-32.
3. Korchemlyuk, A. I., Ly'tvy'nchuk, I. L., Cyganenko, G. V. and Xodakivs'ky', Ye. I. (2013), *Gudvil korporatyvnykh pidpryyemstv* [Goodwill corporate enterprises], Zhytomyr, Ukraine.
4. Salomatyna, E. Yu. and Yvanov, A. E. (2016), “Classification of economic valuation methods for goodwill”, *Bulletin of the South Ural State University. Ser. Economics and Management*, vol. 10, no. 3, pp. 26-36.
5. Sudy'n, Yu. (2015), “Evaluation of goodwill: factors, methods and ways”, *European journal of economics and management*, vol. 1, issue 2, pp. 184-189.
6. Cherny'x, O. V. (2012), “Essence and evaluation of goodwill as an intangible asset of the enterprise”, *Stratehiia i mekhanizmy rehuliuвання promyslovoho rozvytku*, pp. 195-203.
7. «Enterprises' associations», Accounting provisions (standard) 19, approved by the Ministry of Finance of Ukraine on July 7, 1999, no. 163, available at: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0499-99> (access December 25, 2016).
8. “Tax Code of Ukraine”, adopted by the Parliament Ukraine December 2, 2010, no. 2755-VI, available at: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (access December 25, 2016).
9. “Business Combinations”, International Financial Reporting Standard 3, available at: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/929_006 (access December 25, 2016).

УДК 330.322. 659

ІНВЕСТИЦІЙНІ ПРОЕКТИ, ЩО ПОВ'ЯЗАНІ З РЕСТРУКТУРИЗАЦІЄЮ: ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

Мостенська Т.Л., д.е.н., проф., *Юрій Е.О., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
Україна, 03041, м. Київ, вул. Героїв Оборони, 15*

**Чернівецький національний університет ім. Юрія Федьковича
58012, м. Чернівці, вул. Коцюбинського, 2*

5194050@bigmir.net

У статті розглянуто проблеми управління інвестиційними проектами в умовах невизначеності. Інвестиційні проекти, які спрямовані на реструктуризацію, характеризуються високим рівнем ризиків. Ризики, які притаманні інвестиційним проектам, підсилюються ризиками реструктуризації. Запропоновано розширення класифікації ризиків за ознакою «джерело виникнення». За цією ознакою ризики можна розглядати як такі, що викликані рівнем completeness проектного менеджменту організації та такі, що визначаються проблемами загального управління.

Для покращення процедури управління ризиками інвестиційного проекту здійснено ідентифікацію можливих ризиків для учасників інвестиційного проекту. Для кожного етапу життєвого циклу інвестиційного проекту визначено ризики та запропоновано методи зниження та нейтралізації ризиків. Такий підхід дозволяє підвищити ефективність управління проектами та створює передумови ефективного розподілу ризиків між учасниками проекту.

Ключові слова: інвестиційний проект, управління, ризики, реструктуризація, управління проектами.